

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	23.5.2008
Tekijä(t)	Ville Aunola	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	116
Otsikko	Helmitauluista sähköiseen taloushallintoon – Narratiivinen tutkimus laskentatoimen muutoksesta Forssan Seudun Puhelimessa		
Ohjaaja(t)	KTT Vesa Partanen ja KTM Mika Mattila		

Tiivistelmä

Tutkielmassa analysoidaan taloushallinnon sähköistämistä Forssan Seudun Puhelimessa. Tutkielmassa vastataan kysymyksiin, miten sähköiset taloushallinnon järjestelmät ovat muuttaneet taloushallinnon työtä ja rutiineja sekä miten laskentahenkilöstö on kokenut muutoksen. Tutkimuksessa tarkastellaan sähköisen taloushallinnon haasteita ja mahdollisuuksia. Case-yrityksen taloushallinnon sähköistämishanke esitetään tarinan muodossa ja tarinaa verrataan taloushallinnon sähköistämisestä muutamia vuosia aikaisemmin kirjoitettuihin tarinoihin, joissa tulevaa kehitystä ennakoitiin. Tutkielmassa tarkastellaan taloushallinnon menetelmien kehitystä vuosikymmenten aikana ”helmitauluajasta” tietotekniikan saapumisen kautta sähköiseen taloushallintoon.

Tutkimus toteutettiin toiminta-analyttisenä case-tutkimuksena ja case-yrityksen tarinaa analysoitiin narratiivisesti. Tutkimusmetodeina käytettiin teemahaastatteluja, kirjallisuusanalyysiä ja osallistuvaa havainnointia. Tutkielman laatija työskenteli case-yrityksen hallintotiimissä kymmenen vuoden aikana eripituisissa vakituisissa, määräaikaisissa ja osa-aikaisissa työsuhteissa, jolloin hän pääsi hyvin sisälle tutkittavan organisaation kulttuuriin.

Työn organisointi on muuttunut, kun on perustettu itseohjautuvia tiimejä, joille on annettu käyttöön tietotekniikkaa, esimerkiksi erilaisia asiantuntijajärjestelmiä. Työntekijöiden tunne itsellisestä asemastaan suhteessa työhönsä on Kortteisen (1992) mukaan tällöin kärsinyt. Työn vaihtosuhte eli se, paljonko pitää tehdä saadakseen säällisen elämän, on Siltalan (2004) mukaan heikentynyt, kun ihmisiltä vaaditaan työssään aina vain enemmän. Tutkielmassa analysoidaan, millaisessa muodossa Kortteisen ja Siltalan esittämät ilmiöt esiintyvät case-yrityksen muutosprojekteissa ja laskentahenkilöstön jokapäiväisessä työssä.

Suurin muutos laskentatoimen työhön tuli tietotekniikan käyttöönoton myötä. ERP-järjestelmät ja itseohjautuvat tiimit heikensivät case-yrityksen työntekijöiden itsellisyyttä. Sähköisen taloushallinnon järjestelmien käyttöönotto vaikutti samansuuntaisesti kuin edellä mainitut seikat, mutta vaikutus oli pienempi. Toisaalta työstä tuli mielekkäämpää, kun rutiininomainen tallennustyö jäi pois ja aikaa jäi kehittämistyöhön. Myös muu organisaatio hyötyi prosessien tehostumisesta.

Verkkolaskujen lähetys ja vastaanotto sekä laskujen sähköinen tarkastuskierto sujuvat hyvin. Sähköisiä arkistoja on alettu hyödyntää ja kirjanpidon ajantasaisuus on parantunut. Sähköisen hankintajärjestelmän käyttöönotossa on ollut suuria ongelmia, koska järjestelmä ei sellaisenaan soveltunut case-yrityksen käyttöön, vaan siihen piti tehdä paljon muutoksia, eikä liittymä ERP-järjestelmään toiminut odotetusti. Toimintakunnossa hankintajärjestelmän odotetaan tuovan hyötyä, kun laskut täsmäytetään tilauksiin, jolloin laskujen tarkastus- ja hyväksymiskierros jää pois.

Asiasanat	sähköinen taloushallinto, verkkolasku, sähköinen hankintajärjestelmä, narratiivinen
Muita tietoja	